

Osapuolet:

Lapin Pelastuslaitos

Koskikatu 61

96100 Rovaniemi

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Porokatu 39 A-D

96400 Rovaniemi

Rovaniemen kaupungin Tilaliikelaitos

Hallituskatu 7

96100 Rovaniemi

Hanke:

Lapin Pelastuslaitoksen Rovaniemen Paloaseman ja Lapin Sairaanhoitopiiri kuntayhtymän Rovaniemen Ensihoidon tilojen tarveselvitys

 TARVESELVITYS

Sisällys

TIIVISTELMÄ	3
1. TILANHANKINNAN TARPEELLISUUS	5
1.1 Nykyinen toiminta	5
1.2 Toiminnan kehittämistarpeet	6
1.3 Nykyiset toimitilat	9
1.4 Toimitilojen kehittämistarpeet	13
2. TOIMINNAN TAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY	15
2.1 Tulevan toiminnan kuvaus	15
2.2 Toiminnan erityisvaatimukset ja rajoitukset	18
2.3 Toiminnan taloudelliset tavoitteet ja reunaehdot	19
2.4 Toiminnan järjestämisvaihtoehdot	19
3. TILOJEN TAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY	20
3.1 Tilojen mitoitusperusteet ja alustava tilaohjelma / Pelastuslaitos	20
Tilojen erityisvaatimukset	22
Tilojen laatuvaatimukset	22
Tilojen sijainnin vaatimukset	22
Tilojen taloudelliset tavoitteet ja reunaehdot	22
3.2 Tilojen mitoitusperusteet ja alustava tilaohjelma / Ensihoito	23
Tilojen erityisvaatimukset	26
Tilojen laatuvaatimukset	26
Tilojen sijainnin vaatimukset	26
4. TILANHANKINTAVAIHTOEHDOT	27
4.1 Tilantarpeen tyydyttämismvaihtoehtojen kartoittaminen	27
4.2 Tilanhankintavaihtoehtojen ympäristövaikutukset	28
4.3 Tilanhankintavaihtoehtojen lupaedellytykset	28
4.4 Tilanhankintavaihtoehtojen vertailu	28
4.5 Väliaikaisten tilojen tarve ja hankinta	28
5. AIKATAULU	28
6. KUSTANNUKSET, RAHOITUS JA VAIKUTUKSET	29
6.1 Hankkeen kustannusarvio	29
6.2 Hankkeen rahoitussuunnitelma	29
6.3 Hankkeen taloudelliset vaikutukset	29
7. HANKEPÄÄTÖSESITYS	29
LIITTEET	30

TIIVISTELMÄ

Tarveselvityksen lähtökohtana on arvioida Lapin pelastuslaitoksen Rovaniemen paloaseman ja Lapin sairaanhoitopiirin ensihoitokeskuksen tarve Rovaniemen ensihoitoaseman ja operatiivisten johtamistilojen rakentamiseksi yhdessä kanssa. Tarveselvityksessä on huomioitu Lapin keskussairaalan laajennukseen liittyvät ensihoidon tilatarpeet. Tarveselvitys on tehty Lapin pelastuslaitoksen ja Lapin sairaanhoitopiirin yhteistyönä Tilaliikelaitoksen toimiessa asiantuntijana. Asiantuntijapalveluita on ostettu Arkkitehtisuunnittelu Voutilainen Oy:ltä, Insinööritoimisto Heikki Kylmänen Ky:ltä ja Sweco Rakennetekniikka Oy:ltä.

Paloasema (Koskikatu 61) on rakennettu kahdessa vaiheessa vuosina 1951 ja 1982. Uusin rakennus on vuonna 2014 valmistunut öljyntorjuntakaluston varasto. Vuosikymmenten kuluessa kiinteistössä on tehty joitain vuosikorjausluonteisia korjauksia, mutta peruskorjausta ei ole tehty ja kiinteistö alkaa olla elinkaarensa päässä. Paloaseman sijainti on ollut toiminnallisesti erinomainen, mutta lähialueen liikenne- ja asuinympäristön muutokset ovat palokunnan toimintavalmiuden kannalta olleet epäedullisia. Paloasemakiinteistön kaikki tilat ovat pelastuslaitoksen käytössä eikä ilman lisärakentamista ensihoidolle ole osoitettavissa tilaa.

Ensihoidon nykyiset tilat sijaitsevat väistötiloissa osoitteessa Rantavitikantie 33. Tiloja ei ole alun perin suunniteltu ensihoidon käyttöön. Ensihoidon tilat sijaitsevat alueella, josta on mahdollista toteuttaa ensihoidon palvelutasopäätöstä ja käytännössä ensihoito on palvelutason toteuttamisen osalta Rovaniemen keskustan alueella lainvastaisessa tilassa.

Pelastuslaitos ja ensihoidon operatiiviset palvelut toimivat toisistaan erillään. Toimintojen sijoittaminen samaan kiinteistöön ja/tai vähintään samalle tontille on hyvin perusteltua. Yhteisen ja toimivan kokonaisuuden rakentamisessa on lukuisia toiminnallisia, mutta myös taloudellisia etuja. Synergia toteutuisi mm. päivittäisen ajoneuvopuhdistuksen ja -huollon, kokous- ja koulutustilojen sekä operatiivisten johtotilojen osalta.

Tarveselvityksessä on tarkasteltu kahta vaihtoehtoa:

- 1) nykyinen paloasema peruskorjataan ja rakennetaan pelastuslaitoksen tarvitsemat lisätilat sekä ensihoidon tarvitsemat tilat,
- 2) rakennetaan rakennuspaikalle (Perähuhdantie) uusi paloasema, jossa on pelastuslaitoksen ja ensihoidon tarvitsemat tilat.

Tilatarpeiden määrittelyt ja alustavat tilaohjelmat on tehty molempia vaihtoehtoja varten. Määrittelyissä on otettu huomioon pelastuslaitoksen ja ensihoidon toiminnan ja tilojen erityis- ja laatuvaatimukset sekä toimintavalmiuden kannalta keskeinen ja liikenteellisesti toimiva sijainti. Toimintavalmiusvaatimukset perustuvat STM:n ja SM:n asetuksiin pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelutasosta (huom. SM:n asetusta valmistellaan, tällä hetkellä toimintavalmiusvaatimukset on suunnitteluohjeessa).

Tarveselvityksen tekijöiden johtopäätös on, että uudisrakennus uudelle rakennuspaikalle Perähuhdantielle on selkeästi pelastustoimen ja ensihoidon toimintavalmiuden ja synergian mutta myös kustannustehokkuuden kannalta ykkösvaihtoehto. Nykyinen tontti (Koskikatu 61) tarjoaa mahdollisuuden asuinrakentamiselle. Mikäli kuitenkin päädytään peruskorjaukseen ja lisärakentamiseen nykyiselle tontille, tulee ottaa huomioon melu-, ympäristö- ja liikennehaittojen lisääntyminen lähialueella. Lisäksi esitetään, että hankesuunnittelu käynnistetään

mahdollisimman pian ja hankkeen valmistelussa syntyvät kustannukset sisällytetään rakennuttajan rakentamiskustannuksiin (sisältyisivät lopulliseen vuokraan).

1. TILANHANKINNAN TARPEELLISUUS

1.1 Nykyinen toiminta

Pelastuslaitos:

Pelastustoimelle kuuluvat pelastuslaissa ja -asetuksessa sekä muussa lainsäädännössä pelastustoimelle määrätty tehtävät. Lapin pelastuslaitos on vuodesta 2004 alkaen ollut maakunnan pelastuslaitos ja perussopimuksen mukaan pelastuslaitos vuokraa tarvitsemansa tilat pääsääntöisesti kunnilta.

Paloasemalla (Koskikatu 61) tiloissa toimii Lapin pelastuslaitoksen hallinto ja pelastuslaitoksen Rovaniemen paloasema tarvittavine toimitiloineen. Pelastustoimen kiireellisille tehtäville lähdetään paloasemalta vakinaisen henkilöstön ja kaluston toimesta. Asemapalveluksessa on ympärivuorokautisesti 24/7/365 henkilöstöä 6-8 henkeä. Hallinnon henkilöstöä on virka-aikana neljä. Päälystystä on seitsemän henkilöä, jotka osallistuvat onnettomuuksien ehkäisytoimintaan ja pelastustoimintaan.

Lisäksi kiinteistössä hoidetaan kuuden sopimuspaloaseman kaluston huolto- ja korjaustoimenpiteet. Huolto- ja ajoneuvotilat ovat niin ahtaat ja epäkäytännölliset, että isommissa huoltotehtävissä osa kalustosta joudutaan ajamaan ulos.

Asiakaspalvelu hoidetaan kunkin viranhaltijan toimistohuoneissa. Kiinteistössä järjestetään vuosittain kymmeniä koulutus-, ja neuvontatapahtumia sekä pelastuslaitoksen hallinnon kokouksia.

Rovaniemellä pelastustoimen riskiluokan 1 alueita (1 km x 1 km ruutu) on 3 kpl, joiden tavoitettavuus aika tulee olla alle 6 minuuttia annetusta hälytyksestä. Tämä tavoiteaika ei toteudu kaikissa tapauksissa.

Ensihoito:

Lapin sairaanhoitopiiri tuottaa ensihoitopalvelun omana toimintanaan alueensa jäsenkunnille. Toiminta toteutuu 25 ambulanssin, yhden lääkärihelikopterin ja sen maayksikön sekä kenttäjohtoyksikön voimin. Rovaniemen autovahvuus on kolme ympärivuorokautista ambulanssia (24/7/365) sekä Rovaniemeltä käsin toimivat koko sairaanhoitopiirin alueella operoivat kolme ensihoitokeskuksen yksikköä ja kenttäjohtoyksikkö. Kenttäjohtoyksikkö sekä yksi ensihoitokeskuksen ambulanssi toimivat ympärivuorokautisesti, kaksi yksiköistä 12h vuoroissa päiväk aikana. Tehtäviä on Lapin sairaanhoitopiirin alueella vuosittain yli 25 000 ja viimeiset 3v kasvu on ollut yli 5% vuodessa. Tehtävistä noin 40% kohdentuu Rovaniemen alueelle.

Ensihoitokeskus, josta toimintaa ohjataan, sijaitsee Rovaniemellä. Ensihoitokeskuksessa toimii ensihoidon hallinto sekä operatiivinen johto. Operatiiviseen johtoon kuuluu ensihoidon vastuulääkäri, ensihoitopäällikkö sekä kenttäjohtajat. Päivystävä kenttäjohtaja on paikalla 24/7/365 ja hän tilannekeskustyön lisäksi toimii kentällä liikkuvalla kenttäjohtoyksiköllä toimien mm. ensihoidon tilannejohtajana erilaisissa monipotilas-/moniviranomaistehtävillä.

Lääkintähelikopteri toimii lentokentältä käsin ja heidän päivystys- ja operaatiotoimitilansa ovat FinnHemsin vastuulla.

1.2 Toiminnan kehittämistarpeet

Pelastuslaitos:

Pelastustoimen uudistus toteutetaan osana maakuntauudistusta ja uudistus tulee voimaan 1.1.2020. Uusi maakunta vastaa pelastustoimen järjestämisestä Lapissa. Turvallinen ja kriisinkestävä Suomi / Lappi – yhteistyössä - on pelastustoimen visio pitkälle tulevaisuuteen. Pelastustoimella on merkittävä rooli turvallisen ja kriisinkestävän Lapin rakentamisessa. Pelastustoimessa olennaista on, että kehittäminen perustuu palvelutarpeeseen. Tavoitteena on, että pelastustoimen palvelut vastaavat valtakunnallisiin, alueellisiin ja paikallisiin tarpeisiin ja palvelut on mitoitettu tunnistettujen riskien perusteella.

Konkreettiset kehittämistarpeet määritellään valtuustokausittain pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä. Sisäministeriön pelastustoimen uudistamishanke (ml. asetus palvelutasosta) määrittelee vuodesta 2020 eteenpäin pelastustoimen rakenteen ja kehittämisen.

Tunnistettuja alueellisia ja paikallisia riskejä Rovaniemellä ovat mm. maakunnan suurin asukaskeskittymä, kaupan ja palveluiden keskittymä, liikenteen solmu-kohta, matkailu, kasainvälinen lentoliikenne/-asema, puolustusvoimien kohteet ympäröivät erämaa- ja vesistöalueet/-rakenteet jne. sekä elinkeinorakenteen kasvuodotukset. Pelastustoimen palvelut nyt ja tulevaisuudessa on mitoitettava edellä tunnistettujen riski- ja uhkatekijöiden pohjalta.

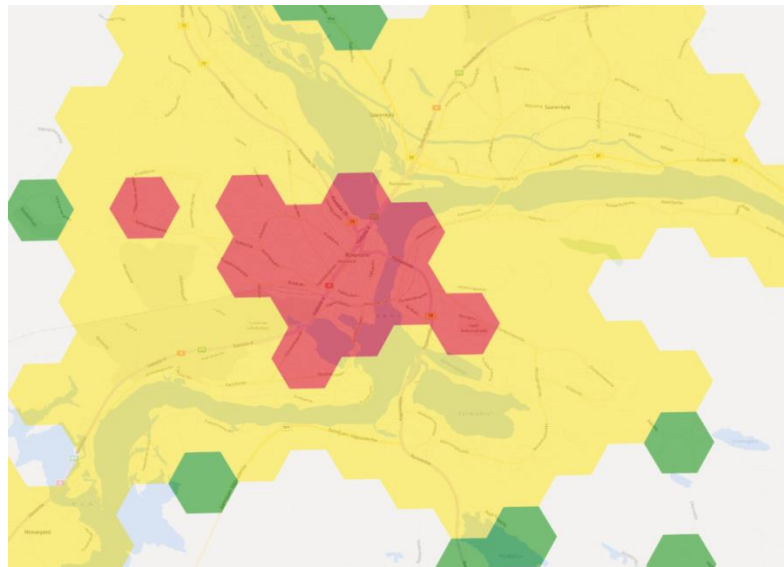
Rovaniemen toiminnot ja palvelut keskittyvät merkittävältä osin keskustan alueelle, mikä pelastustoiminnan osalta tarkoittaa jo lähivuosina 1.riskialueiden lisääntymistä. Pelastustoiminnan ja ensihoidon toimintavalmiuden ja -kyvyn kannalta paloaseman sijainnilla on suuri merkitys, jotta 1.riskialueet kyetään saavutamaan määrätyissä ajoissa ja jotta päätiestölle (4-tielle etelään ja pohjoiseen, Kuusamon ja Kittilän teille) turvataan liikenteellisesti nopea ja sujuva pääsy. Paloaseman sijainnissa on huomioitava kaupunkirakenteen muuttuminen niin, että pelastustoiminnan ja ensihoidon toimintavalmius turvataan riskikeskittymiin nähden riittävänä.

Ensihoito:

Ensihoitopalvelun toimintaa ohjaa lakisääteinen palvelutasopäätös, jonka vahvistaa sairaanhoitopiirin valtuusto. Palvelutasopäätöksen toteutuminen on tärkein toimintaa ohjaava tekijä. Sen keskeinen osa on kansalaisten yhdenvertainen tavoitettavuus, joka varmistetaan muodostamalla koko alueelle neliökilometrin suuruiset riskiruudukot, jotka jaetaan tehtäviheyden ja ennakoitavien riskien perusteella 4-luokkaan (ydinkeskusta, muu taajama, haja-asutusalue ja muu alue). Asiakkaat on jokaisessa luokassa koko erityisvastuualueella tavoitettava yhdenvertaisesti niin ajallisesti kuin hoidollisen tasonkin mukaan.

Ensihoidon osalta toimintaa ollaan valtakunnallisesti uudelleen järjestelemässä siten, että ensihoitoyksiköiden vastuu kasvaa entisestään koskemaan laajasti terveydenhuollon päivystyksellisiä toimintoja ja kotiin vietäviä palveluja. Toisaalta maakuntauudistus muodostaa myös nykyistä vahvemman tarpeen katsoa tulevaisuutta yhdessä pelastuslaitoksen kanssa. Näin ollen synergiaa toiminnan rakenteissa ja toimitiloissa haetaan vastaisuudessa niin pelastuslaitoksen kanssa kuin terveydenhuollonkin kanssa.

Nykytilanteessa kansalaisten yhdenvertainen tavoittaminen toteutuu käytännössä koko sairaanhoitopiirin alueella, lukuun ottamatta Rovaniemeä, jonka kii-reisimmät 1 ja 2–riskiruutujen (jatkossa ydintaajama/muu taajama) tavoitettavuudet eivät ole toteutuneet nykyisestä asemapaikasta (Rantavitikka). Uuden riskinarviomallin astuessa voimaan 1.1.2018, Rovaniemen ”Ydintaajama” tavoitettavuus korostuu entisestään mm tavoittamisaikojen tiukentuessa edelleen yhteneviksi koko erityisvastuualueella. Tämä asettaa haasteita toimintaympäristön toimivuudelle. On myös huomioitava että Rovaniemi vastaa ydinkeskustan tavoitettavuuksista koko ERVA- alueella toiseksi suurimpana keskittymänä ja ”muu taajama” alueellakin Rovaniemellä on haasteita. Keskeinen ongelma on nykyisen toimitilan rakenne (väistötila Rantavitikalla), joista nopea lähteminen tehtäville on käytännössä mahdotonta niin Rovaniemen aseman kuin kenttäjohdonkin osalta.

Kuva. Erityisvastuualueella (OYS) potilaat ensihoidon tulee tavoittaa ydinkeskustassa 6 minuutissa 50 % tehtävistä ja 10 minuutissa 90 % tehtävistä. Punaisella merkittyä ydintaajamaa ei löydy Lshp:n alueella Rovaniemen lisäksi kuin 1 ruutu Kemijärven keskustasta.

Jo aiemmin tehtyjen karttamallinnusten pohjalta on todettava että ensihoitoaseman tulee sijaita keskeisellä alueella ja hyvien liikenneyhteyksien varrella, josta on mahdollista tavoittaa eri kaupunginosat nopeasti. Myös tilojen tulee olla sellaiset että se mahdollistaa nopean liikkeelle lähdön. Tällä hetkellä ambulanssin lähtemiseen kuluu jopa 75% kohteen tavoittamiseen tarkoitetusta tavoiteajasta, kun se voisi hyvin suunnitellulta asemalta olla parhaimmillaan vain n. 10% kokonaistavoiteajasta (6min).

Yksiköiden hajasijoittamisella sekä ensivastejärjestelmällä tuetaan osaltaan tavoitettavuusaikojen toteutumista. Tulevaisuudessa Rovaniemen asemapaikalta toimivien ensihoitoyksiköiden lisäksi ensihoitokeskuksen alueelliset yksiköt sijaitsevat LKS:n yhteydessä josta ne tukevat siirtokuljetuslogistiikkaa ja terveydenhuollon yhteistyötä sekä vastaavat Kemijoen itäisen puolen alueen aikakriittisten tehtävien tavoitettavuuksiin. FH51:n maayksikkö tukee osaltaan kaikkein kiireimpien tehtäväluokkien osalta Rovaniemen pohjoisia alueita. On huomioitava että Rovaniemen asemapaikan optimaalinen sijainti on oltava keskeinen ja hyvien liikenneyhteyksien välittömässä läheisyydessä. Rovaniemellä asemapaikkaansa pitävät Lshp:n ensihoitoyksiköt operoivat koko sairaanhoitopiirin alueella, eikä niiden varaan voi Rovaniemen kiireisien ensihoitotehtävien vastetta rakentaa.

1.3 Nykyiset toimitilat

Pelastuslaitos:

Paloasema on rakennettu Koskikadulle vuonna 1951, jolloin samaan rakennukseen sijoitettiin silloisen kauppalan teknisen viraston ja palolaitoksen yhteiset tilat. Myöhemmin tilat jäivät kokonaisuudessaan palolaitoksen käyttöön. Palolaitosta ja sen toimintaa koskevat henkilöstölliset ja kalustolliset vaatimukset ovat kasvaneet vuosien saatossa. Vuonna 1982 otettiin käyttöön laajennusosa, johon on sijoitettu operatiivisessa toiminnassa tarvittava ajoneuvo- ja muu pelastuskalusto, pesu-, huolto ja korjaamotilat sekä miehistön lepo- ja sosiaalitilat.

Vanhassa osassa sijaitsevat Lapin pelastuslaitoksen hallinnon toimistotilat sekä suurin osa Rovaniemen toimipisteen tiloista. Osa toimistotiloista on uudemman osan majoitustilojen yhteydessä. Vanhassa osassa on myös pienajoneuvokaluston hallitilat sekä jonkin verran varuste- ja kalustotilaa. Vanhassa ja uudessa osassa on vuosikymmenten kuluessa tehty joitain vuosikorjausluonteisia korjauksia mutta varsinaista peruskorjausta ei ole tehty.

Pelastuslaitoksen yksi tärkeimmistä tehtävistä on ylläpitää henkilöstönsä osamista moninaisen tehtäväkentän takia sekä huoltaa ja koekäyttää ajoneuvo- ja pelastuskalusto. Suurin osa harjoitteista ja kaluston koekäytöistä toteutetaan paloaseman piha-alueella. Pelastustehtävien suorittamiseen tarvitaan lähes aina useampia pelastuslaitoksen ja/tai ensihoidon yksiköitä, joten myös harjoituksissa noudatetaan samaa periaatetta, mikä tarkoittaa kohtalaisen suurta tilantarvetta kaluston ryhmittelylle. Koulutus- ja harjoitustilojen sekä piha-alueen käyttöä lisäävät pelastuslaitoksen monet henkilöstön perus- ja täydennyskurssit sekä ulkopuolisille tarjottavat koulutustilaisuudet.

Ensihoito:

Rovaniemen ensihoito ja ensihoitokeskus (hallinto ja operatiivinen johto) sijaitsevat tällä hetkellä osoitteessa Rantavitikantie 33. Tiloja ei ole suunniteltu ensihoidon käyttöön ja kyseessä onkin väistötila, jota käytetään toistaiseksi. Rovaniemen ensihoidon asematiloina väistötila toimii muutoin kohtuullisen hyvin (tilaa on riittävästi), mutta esimerkiksi päivystystilojen ("miehistötilat") ja ambulanssihallin etäisyys toisistaan aiheuttaa huomattavaa lähtöviivettä (3-5min). Lisäksi liikenteelliset yhteydet muodostavat hidasteita ja pullonkaulaa erityisesti ydintaajamuruutujen tavoitettavuuteen. Syrjäisestä sijainnista johtuen keskeisiin riskiruutuihin ei tulla millään pääsemään säädetyissä tavoitettavuusajoissa.

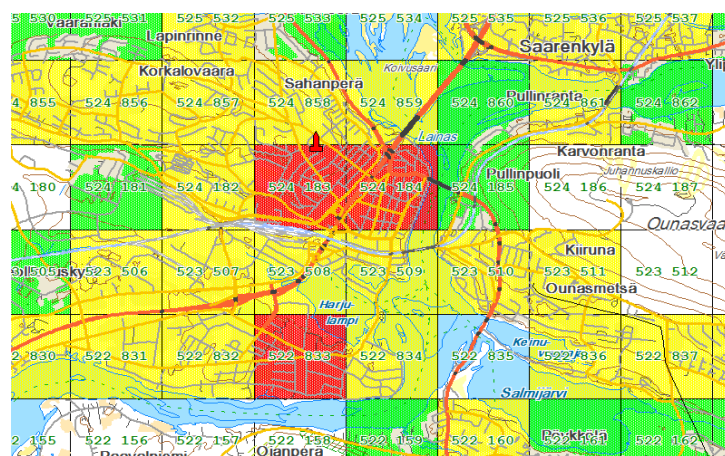
Myös ensihoitokeskus (hallinto ja operatiivinen johto) sijaitsee Rantavitikalla, ja tämä osaltaan heikentää tavoitettavuuksia entisestään, kun kenttäjohtoyksikkö ei kykene enää vastaamaan mm. Ounasrinteen suuntaan ensivasteena.

Nykyisten tilojen edut ja haitat:**Sijainti, pelastuslaitos:**

Paloasema rakennettiin aikalaisten mukaan ”kauppalan reunalle”. Vuosikymmenten ajan paloaseman sijainti on toiminnallisesti ollut erinomainen. Paloasemalta kaikki kiireelliset hälytyslähdöt tapahtuvat aina Koskikatua myöten. Liikenneväylät ovat muuttuneet palokunnan toimintavalmiuden kannalta epäedullisempaan suuntaan; mm. Koskikatua on kavennettu, yksikaistaiset pääkulkuväylät ovat usein ruuhkaisia eikä ohitusmahdollisuutta ole. Samoin Koskikatua risteävät kadut on lähes kaikki varustettu hidasteilla (töyssyillä), joten niitä ei voi käyttää oikopolkuina. Myös valtatiestölle ajoaika on pidentynyt.

Paloaseman piha-alue on ollut käytettävissä harjoituksiin mutta alueen ympärillä tapahtunut asuinrakentamisen tiivistäminen aiheuttaa rajoitteita palokunnan toiminnalle ja toisaalta harjoituksista ja kaluston koekäytöistä aiheutuu asutukselle melu-, saastehaittoja. Mikäli ensihoidon toiminnot sijoittuisivat samalle tontille, kasvaa kiireellisten hälytystehtävien määrä yli kymmenkertaiseksi, jolloin meluhaitta voi olla merkittävä ympäristön asumisen viihtyvyydelle. Lisäksi asutuksen keskittyminen naapuritonteille on tuonut paloaseman piha-alueelle vaarallista läpikulkuliikennettä.

Sisäministeriön ohjeen (2012) mukaan 1.riskiluokassa kohteet tulee saavuttaa 6 minuutissa hälytyksestä. Pelastustoimen onnettomuustietojärjestelmästä (Pronto) otetun karttakuvan (kuva) mukaan Rovaniemellä on kolme punaisella merkittyä 1. riskiluokkaan kuuluvaa aluetta. Nykyinen asemapaikka on merkitty karttaan tornikuvakkeella. Paikka ei ole optimaalinen suhteessa 1 riskiluokkaan kuuluviin alueisiin nähden. Koskikadulta saavutetaan kohtalaisen hyvin ydinkeskustan alue, mutta Viirinkangas / Rantavitikan alueelle ohjeen mukainen 6 minuutin ajoaikavaatimus ei täyty.

Kuva. Pelastuslaitoksen 1. riskiluokkaan kuuluvat alueet onnettomuustietojärjestelmästä (merkitty punaisella).

Sijainti, ensihoito:

Kuten kohdassa 1.3 on todettu, varsinaisia tiloja ensihoidolla ei tällä hetkellä ole, vaan toiminta on järjestetty väistötiloista käsin. Ensihoidon sijoittuminen nykyisen Koskikadun paloaseman yhteyteen asettaa vastaavat haasteet, kuin pelastustoi-
mellekin eikä kyseinen tontti välttämättä vastaa sijainniltaan enää tulevaisuu-
dessa niihin tarpeisiin, joita toimiva ensihoito edellyttää.

Nykyisten tilojen riittävyys ja käytettävyys, pelastuslaitos:

Paloaseman vanhan ja uuden osan kaikki tilat ovat pelastustoimen käytössä eikä reservitilaa ole. Lisäksi on huomioitava, että toiminnan luonteesta johtuen osa tiloista on erittäin kovalla kulutuksella 24/7/365.

Vanhan ja uuden osan rakenteelliset rajoitteet aiheuttavat ongelmia käytölle (van-
han osan suunnittelu perustuu 1940-luvun mitoitukselle).

Pohjaratkaisu on toiminnan kannalta sekava ja on paljon epäkäytännöllisiä tiloja sekä joitain tiloja, jotka eivät sovellu oikein mihinkään käyttöön. Miehistötilat ovat kaukana kalustotiloista ja näin hidastavat hälytyksiin lähtöä. Osa kalusto- ja va-
rustetiloista on hajallaan eri puolella rakennusta. Pesuhalli on liian pieni nykyi-
selle kalustolle. Käytännössä isot ajoneuvot pestään kalustohallissa, joka aiheut-
taa ylimääräistä kosteuskuormitusta tiloille. Kalustohallin lattian liikuntasaumat
ovat lisäksi menneet huonoon kuntoon ja niiden kautta kulkeutuu kosteutta ja
vettä rakenteisiin ja muihin osiin rakennusta. Kalustohalli on talvella kylmä vaikka
sinne on asennettu lämmönsäätelyä varten uutta tekniikkaa. Hallin nosto-ovien
uusinta on todennäköisesti parantanut lämpötaloutta.

Koulutustilat ovat hajallaan rakennuksen eri osissa, ja pääosa ao. tiloista on kel-
laritiloissa, joita ei ole suunniteltu tällaista käyttöä varten. Opastus koulutustiloihin
on hankalaa talon ulkopuolisille henkilöille.

Lähes kaikki lattiapinnat ovat uuden ja vanhan osan liittymäkohdilla eri tasossa,
minkä takia on rakennettu portaita, kynnyksiä ja luiskia, jotka hankaloittavat toi-
minteita sekä ovat osaltaan työturvallisuusriskejä.

Pelastuslaitoksen operatiiviselta henkilöstöltä edellytetään työturvallisuuden ta-
kia testein mitattavaa fyysistä kuntoa. Työpalveluun kuuluu päivittäin myös fyysi-
sen kunnon ylläpitävää ohjelmaa. Alkuperäisessä 70-luvun laajennussuunnitel-
massa kuntoilutilat karsittu pois toteutuksesta. Kellarikerroksen tiloja on pakosta
jouduttu varustamaan kuntosalikäyttöön. Kuntosali on liian matala eikä siellä ole
riittävää ilmastointia ko. käyttötarkoitusta varten. Salia käytettäessä on ilmamää-
rät mitattu ja todettu riittämättömäksi kuntosalikäyttöön. Nykyisillä ilmanvaihtoka-
navistoilla ei voida kasvattaa ilmamääriä, vaan se vaatisi ilmanvaihtohormien
koon kasvattamista. Hormikoon kasvattamiselle ei taas ole rakenteissa tilaa.

Nykyisten tilojen riittävyys ja käytettävyys, ensihoito:

Koskikadulle sijoittuminen vaatii uudisrakentamista, jossa mm. tontin osalta tulee eteen rajoitteita esimerkiksi riittävän hallipaikkamäärän rakentamiselle. Se asettaa myös haasteita esimerkiksi hallinnon ja operatiivisen johdon sijoittumiselle, koska vanhat rakenteet ja talon sokkeloinen rakenne tulee asettamaan runsaasti kompromisseja tilaratkaisujen suhteen. Esimerkiksi yhteisten tilojen osalta ei päästä hyvään lopputulokseen ja toisaalta esimerkiksi koulutustilojen osalta ensihoitoaseman laajennusosa sijoittuisi etäälle ja näin yhteisten tilojen käyttö muodostaisi nykyisenkaltaista turhaa lähtöviivehidastetta toiminnalle.

Tilojen korjaustarpeet, pelastuslaitos:

Aikaisempina vuosikymmeninä ei ole huomioitu ns. puhdaspaloasema periaatetta, jota nykyisin pidetään työturvallisuussyistä vaatimuksena uusia tiloja rakennettaessa. Rakennus- ja muiden palojen sammutuksen yhteydessä varusteet imevät itseensä erilaisia palavista kaasusta muodostuneita myrkkyjä sekä likaantuvat. Asemalle palatessa täytyy voida pitää puhdas ja likainen puoli erillään, jotta varusteisiin ja asusteisiin kerääntyneet myrkyt ja terveydelle haitalliset aineet eivät leviäisi kaikkialle. Nykyisessä rakennuksessa tämän järjestäminen vaatii huomattavan suuria rakenteellisia muutoksia. Uudemman osan kalustohallille ei ole sen valmistumisen jälkeen (35 v. sitten) tehty mitään. Seinä-, lattia- ja kattopinnat ovat alkuperäisiä ja samoin LVISA- tekniikka on elinkaaren lopussa, joten uudempi osakin vaatii täydellisen peruskorjauksen.

Autohallin pakokaasunpoistojärjestelmä ei ole alkujaankaan toiminut niin kuin sen olisi pitänyt, joten se ei ole ollut käytössä. Varusvarasto on liian pieni nykykäyttöön nähden. Pelastustehtävillä tarvitaan useammanlaisia varusteita riippuen tehtävän laadusta mm. sammutusasuja, sukelluspukuja, pintapelastusvarusteita jne. Näitä varusteita joudutaan pitämään useissa eri tiloissa eri puolilla rakennusta. Varusteiden huoltotilat ovat puutteelliset ja epäkäytännölliset.

Peruskorjauksen tarpeessa on myös vanha osa kellarista vesikattoon. Vanhan osan remontointitarpeet koskevat myös ensihoidon tilojen rakentamisen haasteita, koska ensihoidon operatiivinen johto tulisi sijoittumaan kyseiseen osaan rakennusta. Remontoidutkaan tilat eivät mahdollistaisi järkevää sijoittumista rakennukseen siten, että tavoitteena oleva yhteinen moniviranomaisjohtaminen käynnistyisi luontevasti näistä tiloista.

1.4 Toimitilojen kehittämistarpeet

Pelastuslaitos:

Tavoitteena peruskorjauksessa ja/tai uudisrakentamisessa tulee olla ns. puhdas paloasema eli pelastusyksikköjen tullessa tehtävältä kaikki huollettavat varusteet ja kalusto tulevat ensin likaiselle puolelle, josta ne puhdistuksen ja käsittelyn jälkeen siirretään puhtaalle puolelle. Tällä varmistetaan, ettei henkilöstö altistu jatkuvasti mahdollisille onnettomuustilanteista varusteisiin ja kalustoon jääneille terveydelle vaarallisille aineille. Tällaisia tiloja ovat mm. ajoneuvojen pesu, varustehuoltotilat ja letkujen pesu.

Puhdas paloasema -toteutusratkaisu edellyttää nykyisissä toimitiloissa huomattavia rakenteellisia muutoksia. Ajoneuvojen pesutilat tulee uusien raskaan kaluston tarpeita vaativiksi, eli tarvitaan riittävästi leveyttä jotta pesut onnistuisivat.

Kalustohallin pakokaasunpoistojärjestelmä tulee rakentaa kokonaan uudelleen. Vanhan ja uuden osan vesikatot vaativat peruskorjauksen. Lisäksi on tutkittava mahdolliset lämpövuodot, paikattava mahdolliset vuotokohdat ja lumiesteet uusittava.

Päällystön toimistotilat sekä asiakaspalvelutilat tulee sijoittaa keskitetysti samaan osaan rakennusta ja mieluummin 1-kerrokseen. Nykyisin joudutaan asiakkaita ohjaamaan monien tilojen läpi eri paikkoihin. Samoin kokous- ja koulutustilat tulisi olla esteettömästi saavutettavissa. Liikuntaesteisille tulee järjestää esteetön kulku palvelu- ja koulutustiloihin.

Ensihoito:

Rovaniemen asemapaikan tilat ovat päivystyksellisesti ja hallinnollisesti toimivat mutta operatiiviseen toimintaan pääosin erittäin huonot. Tilat sijaitsevat alueella, josta toimintaa ohjaava palvelutasopäätös ei toteudu. Tämä johtaa lainvastaiseen tilanteeseen ja Rovaniemen kaupunkilaisten epätasa-arvoiseen asemaan suhteessa muuhun Lapin väestöön. Ydinkeskustan tavoitettavuusongelma korostuu, kun se suhteutetaan koko sairaanhoitopiirin alueeseen. Käytännössä jopa 90 % Rovaniemen ydintaajamapalvelujen asukkaista jää vaille perustuslaillista yhdenvertaisuuspalvelua. Erityisvastuualuetasolla Rovaniemen ydintaajamapalvelujen osuus on n. 20 %, joka myös erityisvastuualuetasolla on merkittävä määrä. Tämän ongelman ratkaiseminen vaati ehdottoman kiireellistä ratkaisua tilojen rakentamisen osalta. Tilojen kehittämistarpeet ovat:

- 1) Rovaniemen ensihoitoasemalle ja operatiiviselle johdolle tarvitaan uusi asema (3-4 ensihoitoyksikköä ja 2 varayksikköä sekä kenttäjohtoyksikkö) sosiaali- ja päivystystiloihin. Sen tulee sijaita keskeisellä paikalla, hyvien liikenneyhteyksien varrella ja jos mahdollista, jonkin synergiaa mahdollistavan

kumppanin läheisyydessä. Käytännössä tämä kumppani on pelastuslaitos, jolla on myös suuret tarpeet toimitilojen saneeraukselle tai todennäköisimmin kokonaan uusien tilojen rakentamiselle. Suunnittelussa on huomioitava tilojen toimivuus (mahdollistaa nopean lähtemisen tehtävälle).

- 2) Ensihoitokeskuksen alueelliset yksiköt (2-3 kpl sekä varayksiköt) sekä hallinto operoivat väistötiloista erikseen sovittavalla tavalla, kunnes LKS:n laajennus (kuumasairaalaosa) tarjoaa uudet tilat.

Ensihoitokeskuksen operatiivisten toimintojen sijoittaminen samaan kiinteistön Rovaniemen ensihoitoaseman ja Lapin pelastuslaitoksen Rovaniemen aseman sekä Lapin pelastuslaitoksen hallinnon kanssa on perusteltua. Yhteisen ja toimivan kokonaisuuden rakentamisessa on lukuisia toiminnallisia, mutta myös taloudellisia perusteita. Synergia toteutuu tehokkaasti mm yhteisiä tiloja rakentamalla niin ajoneuvohuollon, kuin kokous- ja koulutustilojen ja operatiivisten johtotilojen kohdalla. Samoin palvelun johtaminen integroituna moniviranomaisjohtamiseen mahdollistaa laaja-alaisen palvelukokonaisuuden rakentamisen, yhteisen harjoittelun sekä tiiviin suunnittelun oman toiminnan ja yhteistoiminnan kehittämiseksi. Rakenteellisesti on järkevää ajatella ainakin osittain alueelliset tukitoiminnot osaksi keskusasema-ajattelua, jolloin olemassa olevia tiloja ja kalustoa voidaan hyödyntää koko aluetta palvelemaan (esimerkiksi keskitetty koulutus, simulaatiokoulutus ja näytöt, keskitetty erityiskalustohuolto, vaatehuolto, osa varastoista, jne.).

2. TOIMINNAN TAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY

2.1 Tulevan toiminnan kuvaus

Pelastuslaitos:

Uusi Maakunta vastaa 1.1.2020 alkaen pelastustoimen järjestämisestä, päättää pelastustoimen palvelutasosta, raportoi palveluiden saatavuudesta ja organisoii pelastustoimen Lapin maakunnassa. Lapin pelastuslaitos tuottaa pelastustoimen palvelut, laatii pelastustoimen palveluiden omavalvontaohjelman ja varautuu poikkeusoloihin.

Pelastustoimen keskeiset tehtävät ovat:

- onnettomuuksien ehkäisy
- pelastustoiminta (operatiivinen)
- väestönsuojelu
- onnettomuusriskienhallinta
- tarkastus- ja valvontatoiminta
- turvallisuusvalistus ja –koulutus
- neuvonta ja ohjaus
- sopimuspälokuntalaisten kouluttaminen
- turvallisuustilannekuvan ylläpitäminen ja jakaminen
- öljyvahinkojen torjunta maalla ja vesistöalueilla
- väestönvaroittaminen ja suojaaminen
- vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta

Sopimuksen perusteella lisäksi tuotettavia palveluja (jos niin sovitaan):

- ensihoito ja ensivastepalvelut
- jälkivahinkojen torjunta
- kuntien varautumisen tukeminen

Ensihoitopalvelu on toteutettavissa yhteistyössä sote-liikelaitoksen kanssa molempien ollessa saman oikeushenkilön (maakunnan) osia. Vaikka palvelut tuotettaisiin erikseen, niin tilojen ja toiminnan osalta voidaan synergiaa hyödyntää.

Uusi maakunta vuokraa tarvitsemansa tilat.

Maakuntakeskuksena Rovaniemellä tarvitaan asianmukaiset riittävät toiminnalliset tilat, jotta peruspalvelut kansallisille ja täällä vieraileville voidaan turvata kaikissa oloissa.

Ensihoito:

Rovaniemelle on suunnitteilla keskussairaalan laajennus, johon yhtenä osana suunnitellaan ensihoitokeskuksen hallintoa. Suunnitelman mukaan ensihoitokes-

kus tulisi pitämään ensihoidon hallinnon lisäksi sisällään myös koko sairaanhoitopiiriä palvelevat yksiköt sekä koko aluetta tukevan tehtävänjälkeisen huollon ja tavaralogistiikan, ensihoidon keskusvaraston ja ainakin kalustollisesti suuronnettomuus/katastrofivalmiuden. Tämä tarkoittaa kolmea ambulanssia sekä 2 varautoa. Laajennukseen tarvitaan hallinnon tiloja sekä kentällä toimivien henkilöiden päivystys ja lepotilat sosiaalityötiloineen. Koko ensihoitopalvelun kalustolle tarvitaan halli, jossa ambulanssien käytönjälkeinen huolto ja tarviketäydennykset onnistuvat ja niiden toimintakyky palautuu paluumatkan ajaksi normaalille tasolle vastaanottamaan uusia tehtäviä. Toiminnallinen kokonaisuus tulee suunnitella saumattomaksi kokonaisuudeksi eri rajapinnat huomioiden (ensihoito, kopteritoiminta, sairaala/päivystys, jne.)

Rovaniemen asemapaikan ambulanssit, jotka toimivat Rovaniemen kiireellistä ensihoitopalvelua tuottavina yksiköinä, tarvitsevat uudet tilat, jotta yhdenvertaisuus ja palvelutasopäätöksen vaatimukset toteutuvat. Asemalle sijoitetaan pysyvästi kenttäjohtoyksikkö, kolme ambulanssia sekä 2 varayksikköä.

Asemien rakentamisessa tulee huomioida myös ensihoitotehtävien kasvu sekä kotiin vietävien palvelujen työllistävä vaikutus. Tilat on suunniteltava siten että ne mahdollistavat tulevaisuudessa pysyvästi myös yhden uuden yksikön sijoittamisen, mikäli tehtävämäärien kasvu pysyy edes osittain nykyisellä tasolla. Myös uudenmalliset palvelutarpeet on otettava ennakoivasti huomioon ja varauduttava mm ns. ”yhden miehen” yksiköiden käyttöönottoon sekä mahdollisesti muuhun erityiskaluston ylläpitoon, kuten enenevässä määrin valtakunnallisesti on toteutettu esim. ylimääräisen ”vara-ambulanssin” kalustamisessa ns. valmiusyksiköiksi suurien onnettomuuksien varalle. Tämän hetken tarve on Rovaniemellä varautua yhden ylimääräisen ensihoitoyksikön tarpeisiin, jota jo nyt käytetään kausiluonteisesti sekä kuumasairaalan yhteydessä varata tilat näille yhden miehen yksiköille.

Rovaniemen kiireellisen ensihoitopalvelun päivystystoimintaa kehitetään yhdessä pelastuslaitoksen kanssa huomioiden myös tulevaisuuden tarpeet. Rovaniemen ensihoitoaseman integroiminen pelastustoimeen tai sen läheisyyteen mahdollistaa lukuisia synergiamahdollisuuksia alkaen koulutuksesta ja onnettomuuspaikoilla työskentelyn yhteensovittamisesta ja harjoittelusta aina jopa mahdollisesti henkilöstösynergiaan saakka. Myös osittain yhteisten toimitilojen rakentaminen mahdollistaa rakenteellista ja taloudellista hyötyä nyt ja tulevaisuudessa. Kenttäjohtotoiminnan sijoittuminen pelastuslaitoksen yhteyteen mahdollistaa kiinteän ja toimivan yhteistyön johtamisen ja siihen liittyvän viestinnän kehittämiseen ja yhteensovittamiseen yhdessä pelastuslaitoksen operatiivisen johdon kanssa.

Tärkeimpänä huomiona on että jo nyt pelastuslaitoksen keskeinen sijainti kattaa kohtalaisen hyvin nykyisten ja mahdollisten tulevien riskiruutujen tavoitettavuuden. Kaupunkirakenteen tiivistyminen ja ajoväylien ruuhkautuminen kuitenkin koskikadulta käsin saattaa tulevaisuudessa toisaalta hankaloittaa tehtäville lähtö, kun valtateiden saavutettavuus edellyttää ydinkeskustan läpi ajamisen. Myös vanhan rakennuksen saneeraus aiheuttaa vääjäämättä ratkaisuihin kompromisseja, joiden pohjalta on arvioitu, että mm tilojen neliötarve on suurempi kuin uutta suunnitellessa. Myös vanhan aseman saneeraus ja laajennus tulee olemaan huomattavan hintavaa, jolloin kustannuksissa ei saada säästöä, mahdollisesti voi käydä jopa niin että vuokrattavien neliöiden kokonaismäärä huomioiden tulee Koskikadun palolaitoksen vaihtoehtosta kallis.

Kokonaisuutta tuleekin lähteä suunnittelemaan puhtaasti uudisrakentamisen pohjalta yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa. Sijoitusta tulee arvioida kriittisesti siten, että sijainti mahdollistaa mieluiten paremman tavoitettavuuden kuin esimerkiksi nykyinen Koskikadun tontti ja samalla voidaan huomioida myös toiminnan ympäristölle aiheuttamat haitat. Simulaatioiden perusteella paras sijainti on mielellään nelostien välittömässä läheisyydessä ja mahdollisimman lähellä keskustaa. Lähtökohtaisesti ensimmäisenä vaihtoehtona tulee olla uusien tilojen rakentaminen uudelle rakennuspaikalle, mikäli toimintaan soveltuva tontti on kaupungilla osoittaa.

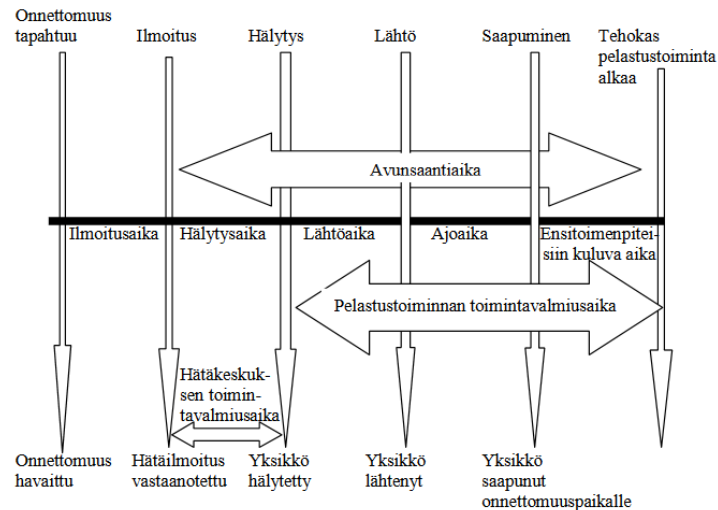
Toiminnan erityisvaatimukset ja rajoitukset

- Keskeinen sijainti
- Nopean lähtövalmiuden mahdollistava rakenne
- Jokaiselle ambulanssille oma hallipaikka ja oma ovi
- Ambulanssien pesu- ja huoltotilat
- Puku- ja peseytymistilat naisille ja miehille
- Päivystys- ja lepotilat naisille ja miehille
- Riittävät varastotilat
- Koulutustilat

2.2 Toiminnan erityisvaatimukset ja rajoitukset

Tavoitettavuusvaatimukset pelastustoiminnassa ja ensihoidossa asettavat rajoituksia sijainnille.

Kuva 1. Toimintavalmiusaikakäsitteet

Kuva. Ensihoidon tavoitettavuusvaatimukset

OYS ERVA 2018	A/B	A/B	C	D
	MED (50%)	90%	90%	90%
Ydintaajama	6 min	10 min	30 min	120 min
Muu taajama	8 min	15 min		
Haja-asutusalue	22 min	30 min 40 min (LSHP)		
Muu alue	Ei määritellä	Ei määritellä	Ei määritellä	Ei määritellä

Kuva. Palvelun saatavuusvaatimukset riskiluokittain. Tavoittamisviiveet lasketaan siitä kun ensimmäinen yksikkö on saanut hälytyksen, siihen kun ensimmäinen yksikkö on saapunut kohteeseen.

Tulevan toiminnan erityisvaatimukset ja rajoitukset tiloille:

Puhdas paloasema periaatteet asettavat kovia vaatimuksia tilojen suhteen.

- ajoneuvojen puhdistaminen
- kaluston puhdistaminen
- varusteiden puhdistaminen

Rakennusta käytetään 24/7/365

- Toimistotiloja, hallinto, operatiivinen päällystö ja onnettomuuksien ehkäisy
- majoitustiloja, miehistölle ja alipäällystölle
- kalustotiloja, ajoneuvoille ja muulle kalustolle
- työpajoja, korjaus ja rakentelu
- sosiaalitiloja, pesu ja saunatilat
- koulutus- ja kokoustilat
- johtokeskustilat
- kuntosali
- kausiluontoisia varastoja

- ajoittainen terminaali Lapin muulle pelastuskeskustalle

Ensihoidossa lisäksi:

- nopean lähtemisen mahdollistava asemasuunnittelu
- päivittäisen työskentelyn tilat ambulanssien välittömässä läheisyydessä
- lääkkeiden käsittely ja varastointi / valvonta
- terveydenhuoltoon liittyvät tietosuojaratkaisut, ulkopuolisten kulunvalvonta
- ajoneuvojen puhdistus, hallitilojen puhtaus, valaistus, lämmitys, liukkaudenesto
- tilannekeskuksen tietosuoja, tietoliikenneyhteyksien hallinta, 24/7 työskentelyn järjestäminen

2.3 Toiminnan taloudelliset tavoitteet ja reunaehdot

Pelastustoimen järjestämisvastuu muuttuu 1.1.2020, mutta keskuspaloaseman palvelun tarve tulee säilymään Rovaniemellä. Ensihoidossa korostuu asutuskeskusten toiminnan järjestäminen sujuvaksi. Rovaniemellä asuu Lshp:n väestöstä puolet ja täällä sijaitsee korkeimman riskiluokan alueista 92 %. Rovaniemeltä käsin palvellaan myös koko alueen hallinnollisia toimintoja sekä tuetaan useilta eri osilta koko alueen ensihoitoa sekä vastataan operatiivisesta johtamisesta.

Toimintavalmiusaikojen ja tavoitettavuusajojen täyttyminen asettaa reunaehdot rakennuksen sijainnille.

- Nykyinen tontin sijainti ei täytä toiminta-aikavaatimusta kaikilta osin ja tulevaisuudesta toimintavalmius nykyiseltä paikalta edelleen heikkenee,
- ensihoidossa väistötiloista toimiminen on tavoitettavuuksien kannalta kestävä tilanne,
- Vaihtoehtoisen tontin sijainnin täytyy täyttää toimintavalmiusajojen ja tavoitettavuusajojen reunaehdot 50 – 100 vuotta tulevaisuuteen ja kiinteistön elinkaaren,
- Pelastuslaitoksen ja ensihoidon kiinteistöjen vuokrataso on tällä hetkellä Lapissa 7 – 17€/m² alv 0 %. Tonteista ei makseta vuokraa nykyisen sopimuksen mukaan.
- Uusi maakunta vuokraa tarvitsemansa tilat. Vuokrien määrittely on kesken.

2.4 Toiminnan järjestämisvaihtoehdot

1. Nykyinen paloasema peruskorjataan ja rakennetaan pelastuslaitoksen tarvitsemat lisätilat ja rakennetaan ensihoidon tarvitsemat tilat.
2. Uudelle tontille rakennetaan uusi paloasema, jossa on tilat niin pelastustoimen kuin ensihoidon tarpeisiin

3. TILOJEN TAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY

3.1 Tilojen mitoitusperusteet ja alustava tilaohjelma / Pelastuslaitos

HUONETILAEHDOTUS:

Lapin pelastuslaitos Hallinto / Rovaniemen toimipiste

NIMI	MÄÄRÄ	KOKO	YHTEENSÄ
Toimistotilat Hallinto			
Toimisto	1	30 m2	30 m2
Toimistot	4	15 m2	60 m2
Kahvio / neuvottelu	1	30 m2	30 m2
Arkisto / varasto	2	15 m2	30 m2
WC / sosiaalitila	2	5 m2	10 m2
Kopio + postitus	1	10 m2	10 m2
Yhteensä:			170 m2
Toimistotilat Rovaniemi			
Toimistot	2	20 m2	40 m2
Toimistot	6	15 m2	90 m2
Neuvotteluhuone	1	30 m2	30 m2
Koulutustila	1	100 m2	100 m2
Keittiö	1	10 m2	10 m2
Oleskelutila	1	40 m2	40 m2
WC-tilat	5	5 m2	25 m2
Arkisto / varasto	1	15 m2	15 m2
Johtokeskus / tike?	1	50 m2	50 m2
Yhteensä:			400 m2
Miehistötilat / Sosiaalitilat			
Miehistöhuoneet (1+7+vierashuone)	9	10 m2	90 m2
Sosiaalitila / naiset	1	10 m2	10 m2
Sosiaalitila / miehet	1	60 m2	60 m2
Pesuhuone / naiset	1	10 m2	10 m2
Pesuhuone / miehet	1	20 m2	20 m2
Sauna	1	15 m2	15 m2
Kuntosali	1	120 m2	120 m2
Varusteiden pesu	2	10 m2	20 m2
Varusteiden kuivaus	2	10 m2	20 m2
Yhteensä:			365 m2

NIMI	MÄÄRÄ	KOKO	YHTEENSÄ
Työtilat			
Paineilma - laitehuolto	1	15 m2	15 m2
Paineilma - täyttöhuone	1	5 m2	5 m2
Kompressorihuone	1	5 m2	5 m2
Maalaushuone	1	10 m2	10 m2
Pienkonehuolto	1	65 m2	65 m2
Huoltotila / keikkojen jälk. huolto	1	100 m2	100 m2
Korjaamo	1	25 m2	25 m2
Letkuhuolto	1	100 m2	100 m2
Letkupesu	1	50 m2	50 m2
Yhteensä:			375 m2
Lämpimät varastot			
Varusvarasto	1	50 m2	50 m2
Siivous	1	10 m2	10 m2
Hälytysvarusteet	1	100 m2	100 m2
Maastopelastus varasto	1	15 m2	15 m2
Pelastussukellusvarasto	1	15 m2	15 m2
Öljy- / polttoainevarasto	1	10 m2	10 m2
Letkuvarasto	1	30 m2	30 m2
Yhteensä:			230 m2
Autohallit			
Henkilöauto	6	35 m2	210 m2
Isot auto (säiliö, tikas, sammutus, sukellus)	9	80 m2	720 m2
Huoltohalli	1	100 m2	100 m2
Alkusammutusväline huolto/kärry	1	50 m2	50 m2
Pesuhalli	1	140 m2	140 m2
Yhteensä:			1220 m2
Kylmät varastot			
Öljyntorjuntavarasto	1	500 m2	500 m2
Palontorjuntavarasto	1	100 m2	100 m2
Muut varastotilat	1	150 m2	150 m2
Yhteensä:			750 m2
Kaikki Tilat yhteensä:			3510 m2

Keskeiset tavoitteet:

Asiakaspalvelutilat ja koulutustilat tulee olla 1 kerroksessa.

Miehistötilat tulee olla kalustohallin välittömässä läheisyydessä.

Puhdas paloasema -malli; eli puhdas ja likainen puoli oltava erillään.

Letkunpesulinjastoon sisällytettävä korkealla työskentelyn harjoittelu.

Tilojen erityisvaatimukset

Kts. kohta 2.2.

Asiakaspalvelu-, toimisto-, koulutus-, tilannekeskus-, miehistö- ja ajoneuvotilojen tarkoituksenmukainen sijoittelu ja käytännöllisyys huomioiden tiukentuneet turvamääräykset. Eräiden tilojen kulutuskestävyysvaatimukset 24/7/365. Pakokaasunpoistojen järjestäminen ja hallinta.

Tilojen laatuvaatimukset

Puhdaspaloaseman periaatteiden huomioiminen eli puhtaan ja likaisen puolen erottaminen ja järjestely. Kulutuskestävyys ja helppohoitoisuus. Myös ajoneuvojen pesu- ja huoltotilojen järjestäminen asettaa kovat laatuvaatimukset veden- ja kosteuden käsittelylle ja poistamiselle.

Tilojen sijainnin vaatimukset

Kts. kohdat 2.3.

Pelastustoimen ja ensihoidon toimintavalmiusvaatimukset (6 ja 8 minuuttia) asettaa sijainnille erityisvaatimuksia. Toimintavalmiusvaatimukset perustuvat STM:n ja SM:n asetuksiin ensihoidon ja pelastustoiminnan palvelutasosta.

Sijainnin tulee mahdollistaa hälytysajoneuvojen nopean ja esteettömän pääsyn valtatiestölle (4-tie etelään ja pohjoiseen sekä Kuusamon ja Kittilän teille).

Tilojen taloudelliset tavoitteet ja reunaehdot

Lähtökohta on, että uusi maakunta vuokraa tarvitsemansa tilat ensisijaisesti kunnilta. Tulevat vuokrien määrityksen periaatteet ovat valmistelussa. Uusien tilojen vuokraamiseen ja rakentamiseen ei ole pelastustoimessa ennakkolupamenettelyä.

3.2 Tilojen mitoitusperusteet ja alustava tilaohjelma / Ensihoito

HUONETILAEHDOTUS:

Lapin shp:n ensihoitokeskus/ ensihoidon Rovaniemen toimipiste

Huonetilaehdotus Rovaniemen asema

NIMI	MÄÄRÄ	KOKO	HUOMIOITA
Toimistotilat (Rov)			
Asemavastaavan työhuone	1	12 m2	
Miehistön toimisto	1	15 m2	
Kahvio/Ruokailu/Neuvottelu/Oleskelu/keittiö	1	60 m2	
Yhteensä:		87 m2	
Miehistötilat / Sosiaalitalat (Rov/pela/lshp)			
Miehistöhuoneet (1 henkilön huoneet)	8	56 m2 (7m2 x 8)	
Miehistöhuone (iso, 2 sänkyä ja liinavaatteet)	1	15 m2	
Sosiaalitala / naiset (+WC) n 30 henk	1	40 m2 (arvio 30-40m2)	
Sosiaalitala / Miehet (+WC) n 40 henk	1	50 m2 (arvio 40-50m2)	
<i>Pesuhuone / Sauna M/N</i>	2	<i>Yhteistä pelan kanssa?</i>	
<i>Kuntosali</i>		<i>Yhteinen pelan kanssa</i>	
Varustehuolto (pesu/kuivaus)	1	12 m2	
Yhteensä:		173 m2	
Varastotila (Rov/lshp)			
Lääkehuone (integroitua varastoon)	1	4 m2	
Hoitovälinevarasto	1	30 m2	
Happivarasto (happikori ajoneuvohalliin)			
Siivous (hallin yhteyteen)	1	4 m2	
*Hälytysvaruste/vaatevarasto (varuskassihylly jokaiselle)	1	20 m2	
Öljy/Palavat nesteet (hallin yhteyteen kaappi)			
Kausi- ja erikoisvarusteet (TEMS/KELKKA yms...)	1	15 m2	
Yhteensä:		73 m2	
Ajoneuvohalli (Rov/pela/lshp)			
Ambulanssitalli (käytön jälkeinen huolto)*	6	240 m2	(6 x 40M2)
Halli "leveä" (huolto/desinfektio/painopisteyksikkö)	1	50 m2	
<i>Pesuhalli / -linjasto</i>	1	<i>Yhteinen Pelan kanssa</i>	
Laite-/ajoneuvovastaavien työtila ja varasto	1	14m2	
Yhteensä:		304 m2	
<u>Huonetilaehdotus ensihoitokeskus (johtaminen/hallinto)</u>			
Tilannekeskus / Kenttäjohtotoimisto (lshp)			
Tilannekeskus	1	> 50 m2 (osin yht. pelan kanssa)	
Kenttäjohtoon toimisto (Tiken yhteyteen)	1	12 m2	
Kahvio/Ruokailu/WC (Tiken yhteyteen/läheisyyteen)	1	20 m2 (yhteinen pelan kanssa?)	
*Simulaatiokoulutustila (ensihoitajat, evyt)	1	25 m2 (luentosalin yhteyteen)	
*Luentosali (koulutustila)	1	PeLan kanssa yhteinen	
Yhteensä:		107 m2	

NIMI	MÄÄRÄ	KOKO	HUOMIOITA
Ensihoitokeskuksen hallinto			
Lääkäri (tsto/neuottelu)	1	18 m ²	
Ensihoitopäällikkö	1	12 m ²	
*Koulutusvastaavan tsto / simuohjaus	1	12 m ²	
Yhteensä:		42 m²	
Kaikki Tilat yhteensä:		786 m²	

- Huomioi yhteiskäyttötilat pelan kanssa (ajoneuvojen pesu, koulutus, kuntosali, osa sosiaali-tiloista...)
- * merkityt koko ensihoitopalvelun käytössä (ainakin osittain)

Ambulanssihallit (n 290m²)

- 7 lämmintä tallia (kenttäjohtoyksikölle, kolmelle ambulanssille ja 2 varayksikölle) Ajoneuvojen ulkopesu yhdessä pelastuslaitoksen kanssa. Desinfektio-/huoltohalli.
- Yhden tallin "vapaan tilan" kokominimi 4m x 10m, desinfiointi-/pesuhalli 4,5m x 10m, takaosaan laite/ajoneuvotyöskentelytila (huoltohuone)
- Automaattinen nosto-ovi tai sivulle kääntyvä, kauko-ohjauksella ja itsesulkeutumisjärjestelmällä jokaiseen tallipaikkaan, minimimitoitus 2,85 x 2,85
- Kestävä ja liukkautta ehkäisevä lattiapinnoitus, jossa valumisvesikaadot ajoneuvon alla oleviin lattiakaivoihin (öljynerotuskaivot), ajoneuvojen välinen "vapaa" alue tulee pysyä mahdollisimman kuivana esim. sulamisvesistä liukauden ehkäisemiseksi
- Tallien takaosaan (aktiiviyksiköiden levyinen, n 10 m) huoltopöytä tehtävän jälkeiselle kalustonhuollolle, jossa myös vesipiste ja deko (pesukone) sekä yläkaapisto
- Riittävä ilmanvaihto ja pakokaasun poisto sekä mahdollinen lämmityspuhallus katkaisemaan ovista tuleva kylmä ilma
- Hyvä valaistus, joka toimii automatiikalla ja on suunnattu erityisesti ajoneuvojen sivuille ja taakse sekä runsaasti sähköpistokkeita huomioiden myös ajoneuvojen vasemman sivustan latauspistokkeet (kattopistorasia)
- Siivouskomero (ajoneuvojen puhdistus / hallin puhdistus) huoltohalliin
- Kemikaalivarasto (pienet pesuaineet, liuottimet, palavat nesteet yms.), asiaan suunniteltu kaapisto
- Yhteys hoitovälinevarastoon, jossa myös varaus hapen säilytykseen ja erillinen lääkehuone. O2-säilytyksen vuoksi varmistettava ilmanvaihto sekä lääkehuone lukittuna ja ATK-liitännällä varustettuna
- Paineilmaliitännät, puhdistusvälineet ja työkalut desinfektio-tilaan

- Hälytysvarustetila päivystävän henkilökunnan varusteille (naulakot tai vastaavat halliin tai välittömästi halliin tuloreitille, varustekassimalli hyllyineen mahdollinen vaihtoehto)

Varastot:

- Hoitovälinevarasto hyllyineen, sekä työtaso ja hapen säilytys (jos ei talliratkaisu kuten nykyisin). Varastoon erillisellä kulunvalvonnalla lääkehuone. Viestivälinevarasto / taso. ATK-pistokkeet. - välitön yhteys ambulanssihalliin
- Perusvarasto (varastoitava varakalusto, ajoneuvojen osat yms. Harvoi käytetty kalusto/sesonkitavarat).
- Varustevalasto, vaatteet, kausivaatteet jne..
- Pyykkihuone ja kuivaushuone
- Erityisryhmien varusvarasto (TEMS-varusteet 8 henkilöä pukeutumistiloi-neen, plus erityishoitovälineet, viestivälineet, pieni lääkekaappi), kulunvalvonnallinen tila. (n 15-20m2), sisältää myös muun erityisvarustuksen (esim kelkkapuvut ja kypärät yms...)
- siivousvarasto

Muut toimitilat:

- Toimisto (1 x 2 henkilön toimisto välittömästi halleilta poistuttaessa kohti päivystystiloja = tehtävän jälkeinen kirjaus) sekä 1 x 1henk toimisto (asemavastaa)
- 1 x tsto koulutukseen (samassa simulaatio-ohjaus)
- Keittiö ja päivystystila henkilömäärän mukaisesti. Ruokailutila sellainen että mahdollistaa vuorokoulutuksen ja vuoronvaihtopalaverit
- Lepohuoneet (9 kpl:tta, joista 8x 1heng huone á n 7-8m2 ja 1x 2henk huone n 12-15m2) sis sänky, pieni pöytä+tuoli ja kaapisto.
- WC:t, suihkutilat, pukuhuoneet (m / n), isot tuplapukukaapit / henkilö

Muuta:

- Sähköinen lukitus / kulunvalvonta
- Siivous / jätehuolto / atk-yhteydet / kiinteistönhuolto
- Mahdollisimman hyvä synergia osaan toimitiloista (pela)

Kenttäjohtotoiminta

- (Yksi hallipaikka kenttäjohtoyksikölle kuten yllä on varattu)

- Tilannekeskus, toteutus pelan johtokeskuksen välittömään läheisyyteen ja yhteisen tilanne- ja resurssijohtamisen mahdollistavat ratkaisut
- kenttäjohtoon kahvio/lepotila
- Erillinen toimisto tiken välittömään läheisyyteen / yhdistettynä
- Ensihoitopäällikön tsto
- Vastuulääkärin toimisto / neuvottelutila

Tilojen erityisvaatimukset

- Kulunvalvonta
- Lääke ja happisäilytys (lukitukset, kulunvalvonta, ilmanvaihto, lämpötilan vakaus)
- Ambulanssihallien toimivuus työskentelytilana (huollot, siivoukset, tarkastukset, hoitoväline- ja lääkehuolto / pesut, desinfiointi, liukkaudenesto, automaattikka valoissa ja ovissa sekä hälytykseen lähtösuunta ja varasto / päivystystilojen sijoittelu tehokkaan toiminnan ylläpitämisen näkökulmasta ja lähtönopeuden minimointi)
- Päivystysluonteisen työn vaatimukset henkilöstön levon / huollon suhteen ja mahdollisuus omatoimiseen ruokailuun (liedet, ruuanvalmistus ja astianpesu, suihkutilat, sauna yms...)
- Tilojen laajentamismahdollisuus (toiminnan laajentuminen)
- Tilojen turvaluokitustasot (erityisesti huomioidaan tilannekeskus)
- Siisteys (operatiiviset tilat / päivystystilat - eli lian kulkeutumisen katkaiseminen)
- Henkilöstön parkkipaikat
- Ambulanssien ulkopysäköintimahdollisuus (hallien huollot, siivoukset)

Tilojen laatuvaatimukset

- Pintojen puhtaana pidettävyys
- Liukkauden torjunta
- Sään vaatimukset (mm. reilu katos tallin ovien edessä polanteen ehkäisemiseksi ja liukkauden torjumiseksi)
- Valaistus
- Ilmanvaihto ja laatu
- Työturvallisuus

Tilojen sijainnin vaatimukset

- Keskeinen sijainti, josta hyvät liikenneyhteydet joka suuntaan
- Huomioitava yhteistoiminta pelastuksen kanssa

4. TILANHANKINTAVAIHTOEHDOT

4.1 Tilantarpeen tyydyttämismvaihtoehtojen kartoittaminen

Pelastuslaitos:

Nykyisten tilojen korjaaminen:

Nykyisten tilojen täydellinen peruskorjaaminen tulisi tehdä kellarista vesikattoon. Peruskorjauksen yhteydessä tehdään myös käyttötavan muutoksia ja lisärakentamista. Peruskorjaus tulee olemaan haastavaa, koska kyseessä kaksi erikäistä rakennusta, joille ei vuosikymmenten kuluessa ole peruskorjausta tehty.

Nykyisten tilojen korjaaminen ja laajentaminen:

Peruskorjaaminen ja laajentaminen on teknisesti mahdollista, mutta edellyttää hyvää suunnittelua ja valvontaa. Kaikkia toiminnallisia puutteita ei saada kuntoon.

Tilojen vuokraaminen tai ostaminen:

Vaihtoehtoisia toimintaan soveltuvia tiloja ei sijainti huomioiden ole tarjolla.

Tilojen uudisrakentaminen:

Tämä tarveselvitys sisältää uudisrakentamismvaihtoehdon. Uudisrakentaminen nykyiselle tontille ei ole perusteltua, koska silloin ei ratkaista nykyistä sijainnista johtuvia ongelmia ja toisaalta nykyiselle tontille on myös muuta käyttöä.

Ensihoito:

Nykyisten tilojen korjaaminen:

Varsinaisia nykyisiä tiloja ei ole, kaikki toiminnot sijoitettu väistötiloihin, joista ei tulla saavuttamaan terveydenhuoltolain edellyttämiä tavoitettavuuksia eivätkä ne rakenteellisesti vastaa ensihoitoasemille asetettuja rakenteellisia edellytyksiä.

Nykyisten tilojen korjaaminen ja laajentaminen:

Varsinaisia nykyisiä tiloja ei ole, kaikki toiminnot sijoitettu väistötiloihin, joista ei tulla saavuttamaan terveydenhuoltolain edellyttämiä tavoitettavuuksia eivätkä ne rakenteellisesti vastaa ensihoitoasemille asetettuja rakenteellisia edellytyksiä

Tilojen vuokraaminen tai ostaminen:

Varsinaisia nykyisiä tiloja ei kannata ostaa, koska tiloista ei tulla saavuttamaan terveydenhuoltolain edellyttämiä tavoitettavuuksia eivätkä ne rakenteellisesti vastaa ensihoitoasemille asetettuja rakenteellisia edellytyksiä

Tilojen uudisrakentaminen:

Lain mukaiseen tilanteeseen pääseminen edellyttää välittömästi uusien tilojen rakentamista yhdessä pelastuslaitoksen kanssa (taloudellisuus ja toiminnallisuus)

4.2 Tilanhankintavaihtoehtojen ympäristövaikutukset

Pelastuslaitos ja ensihoito:

Melu- liikenne-, ja ympäristöhaitat lisääntyvät merkittävästi, mikäli nykyiselle paloaseman tontille rakennetaan ensihoidon tilat, koska kiireellisten tehtävien hälytysmäärät kymmenkertaistuvat, mistä ei voi olla aiheutumatta haittaa ympäröivälle asutukselle.

4.3 Tilanhankintavaihtoehtojen lupaedellytykset

Molemmissa vaihtoehdoissa tarvitaan rakennuslupa. Uudisrakennusvaihtoehdon toteuttaminen edellyttää tontin hankkimista ja lisäksi kaavamuutosta.

4.4 Tilanhankintavaihtoehtojen vertailu

Molemmissa vaihtoehdoissa on huomioitu laajalti tulevaisuuden tarpeet toiminnassa. Peruskorjausvaihtoehdossa kaikkia toiminnallisia tavoitteita ei pystytä saavuttamaan, koska nykyisissä paloaseman tiloissa on haasteita.

4.5 Väliaikaisten tilojen tarve ja hankinta

Hyvällä suunnittelulla ja rakennustöiden aikatauluttamisella väistötilojen tarve voidaan minimoida. Peruskorjausvaihtoehdossa tarvitaan pelastuslaitoksen toiminnalle väistötilat. Uudisrakentamisen vaihtoehdossa ei väliaikaisia tiloja tarvita.

5. AIKATAULU

Alustava aikataulu vaihtoehdosta riippuen on seuraava:

- hankesuunnittelu kevät 2018
- hankepäätös kesä-syky 2018
- rakentamisen valmistelu syky 2018
- rakentaminen syky 2018 - syky 2019

6. KUSTANNUKSET, RAHOITUS JA VAIKUTUKSET

6.1 Hankkeen kustannusarvio

Peruskorjausvaihtoehto:

Tilaohjelmaan perustuva tavoitehinta-arvio (vuoden 2017 hintatasossa) on n. 7,9 miljoonaa euroa (alv. 0 %).

Peruskorjausvaihtoehdossa ei ole huomioitu väistökustannuksia. Ensihoito ei tarvitse väistötiloja, mutta palolaitoksen väistötilojen järjestäminen väliaikaisesti on haasteellinen huomioiden toiminta ja sijainti. Varovaistenkin arvioiden mukaisesti palolaitoksen väistökustannukset ovat 0,5 – 1,0 miljoonaa euroa (alv. 0 %). Peruskorjausvaihtoehdossa ei ole huomioitu tontin hankkimiskustannuksia eikä hankkeen toteuttamisen rahoituskuluja.

Uudisrakennusvaihtoehto:

Tilaohjelmaan perustuva tavoitehinta-arvio (vuoden 2017 hintatasossa) on n. 9,7 miljoonaa euroa (alv. 0 %).

Uudisrakennusvaihtoehdossa ei ole huomioitu tontin hankkimiskustannuksia eikä hankkeen toteuttamisen rahoituskuluja.

6.2 Hankkeen rahoitussuunnitelma

Hanke on tarkoitus toteuttaa lainarahalla ja laatia pitkäaikaiset (20 vuotta) vuokrasopimukset käyttäjien (Lapin pelastuslaitos ja Lapin Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä) ja toteuttajan välillä. Käyttäjät vastaavat irtaimen omaisuuden ja toimintaansa liittyvän erikoiskaluston hankinnasta.

6.3 Hankkeen taloudelliset vaikutukset

Hankkeen toteutumisen myötä käyttäjät (Lapin pelastuslaitos ja Lapin Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä) varaavat tuleville vuosille tarvittavan määrärahan käyttötalousbudjetteihinsa (pääomavuokra ja ylläpitovuokra) hankkeen toteutuneiden ja todennettujen kustannusten (taloudellinen loppuselvitys) mukaisesti huomioiden mahdolliset väistötilojen kustannukset.

7. HANKEPÄÄTÖSESITYS

Tarveselvityksen tekijöiden johtopäätös on, että uudisrakennus uudelle rakennuspaikalle Perähuhdantielle on selkeästi ensihoidon ja pelastustoimen toimintavalmiuden ja synergian mutta myös kustannustehokkuuden kannalta ykkösvaihtoehto.

toehto. Nykyinen tontti (Koskikatu 61) tarjoaa mahdollisuuden asuinrakentamiselle. Mikäli kuitenkin päädytään peruskorjaukseen ja lisärakentamiseen nykyiselle tontille, tulee ottaa huomioon melu-, ympäristö- ja liikennehaittojen lisääntyminen lähialueella. Lisäksi esitetään, että hankesuunnittelu käynnistetään mahdollisimman pian ja hankkeen valmistelussa syntyvät kustannukset sisällytetään rakennuttajan rakentamiskustannuksiin (sisältyisivät lopulliseen vuokraan).

Rovaniemellä 8.12.2017

LIITTEET

Liite 1	Tarveselvityksen laatimiseen osallistuneet
Liite 2	Asemapiirustukset 24.11.2017 (molemmat vaihtoehdot)
Liite 3	Alustavat huonetilaohjelmat 24.11.2017 (molemmat vaihtoehdot)
Liite 4	Peruskorjausvaihtoehdon tavoitehinta-arvio 8.12.2017
Liite 5	Uudisrakennusvaihtoehdon tavoitehinta-arvio 8.12.2017